

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, kakavale, osmrtnece itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izveniški ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

† Dr. Ignacij Žitnik.

Včeraj zvečer smo prejeli iz sanatorija »Leoninum« žalostno vest, da je zatisnil oči dr. Ignacij Žitnik, eden najpridnejših, najboljših in najznačilnejših slovenskih publicistov, politikov in kulturnih delavcev.

Dr. Žitnik je bil rojen 24. novembra 1857 l. v Zagradcu na Dolenjskem. Po gimnazijskih študijah je stopil v ljubljansko bogoslovnico; v duhovnika je bil posvečen 7. julija 1883. Služboval je nato kot kaplan od leta 1883. — 1886. v Šent Jerneju, potem od jeseni leta

1886 do marca 1887 v Dobrničah na Dolenjskem in bil leta 1887 imenovan za stolnega vikarja v Ljubljani, kjer je ostal do leta 1892.

L. 1892 je šel v Rim študirat v Animo filozofijo. Študiral je dve leti, napravil doktorat in se vrnil nazaj v Ljubljano. V Ljubljani je bil nato imenovan v kaznilnici na Gradu za kurata, kjer je ostal do potresa leta 1895. Ko se je to leto kaznilnica na Gradu opustila, je izstopil iz službene obveze tudi dr. Žitnik in se posvetil od tega časa popolnoma političnemu delovanju.

L. 1907 je postal častni kanonik (monsignor), leta 1910 pa stolni kanonik in konzistorialni svetnik.

Dr. Žitnik je bil bolan veliko časa. Že pred 25 leti je začel bolehati na želodčni bolezni, ki se je zadnja leta razvila v želodčnega raka in ga v lepi moški dobi, starega 56 let pahnila v zgodnji grob.

Pokojnik je ena najpopularnejših političnih osebnosti v naši domovini.

Kdo ni občudoval njegove pridnosti? Kot zastopnik državnega in deželnega zbora je bil poznan pri vseh uradih, za vsakega svojega volivca se je brigal, vsako naročilo je vestno sprejel in je, če le mogoče, izpolnil. Tudi do političnih nasprotnikov je bil vedno koncilijanten, ustregel vsakemu in pomagat vsakemu, kjer je mogel. Letal je po Dunaju, po Ljubljani, po Trstu od urada do urada, posredoval, prošil in tako dolgo pritiskal, da je slednjič dosegel. Obračali so se nanj ne samo volivci njegovega okraja, ampak cele dežele, zlasti v vojaških zadevah. Ljudje so imeli vanj neomajno zaupanje in dobival je toliko pisem od vseh strani, da je večkrat rekel, da bo treba samo za to posebnega tajnika, da bo njegova pisma odpiral.

Bil je široko izobražen mož. Nabil si je veliko literaturo državnoprav-

nih in socialno političnih knjig, katere je vestno študiral in spopolnjeval svoje znanje. V spominu je imel cel arsenal imen, dogodkov, števil in letnic; zbral je v svojem duhu in zvlekel skupaj velik material, katerega je uporabljal v svojih govorih in časnikarskih spisih.

Žitnik je stopil v politično življenje jako mlad. V deželni zbor je bil izvoljen že leta 1889. V državni zbor je bil izvoljen l. 1897.

Kot politik je bil eden tistih, ki segajo iz konservativne dobe v novo ero S. L. S. Nastopil je v Klunovi dobi kot delaven publicist in žurnalist. Okvir konservativnih načel pa je bil zanj preozek in preveč stisnjen; zato se ni mogel nikoli vanj utesniti. Bil je mož modernega mišljenja, ki je temeljito proučeval reformatorične pojave krščanskega socializma. Po Klunovi smrti je postal njegov naslednik.

Zlasti sta naš list »Slovenec« in dr. Ignacij Žitnik tesno spojena. Dne 11. oktobra 1887 je dr. Žitnik prevzel »Slovenčev« odgovorno uredništvo. Listu je ostal skozi vsa dolga leta zvest sotrudnik do smrti. Rajni kardinal dr. Misija, ki je znal talente na pravo mesto postaviti, je vse storil, da se je mladi časnikar še bolj v študije ugloobil in ga je zato poslal v Rim študirat. Tudi v Rimu je ostal dr. Žitnik »Slovenčev« zvest sotrudnik.

»Slovenec« je bil rajnik do svoje smrti najzvestejši sotrudnik, poročeval o državnem zboru pa do dne, ko se mu je vzdignila kri in je moral domov. O zadnji seji, ki se jo je v državnem zboru udeležil, je še poslal »Slovenec« poročilo, ki mu je priložil listek, da ne more več poročati, ker je smrtnonevarno zbolel in se domov odpelje. Kljub smrtnonevarni bolezni je pa rajnik šel še na zadnje volivne shode, da si so ga

prijatelji poslanci prosili, da naj si da vsaj nekoliko počitka.

Dr. Žitnik je bil kot človek odkritosrčen do skrajnosti, poznal ni nobene skrivnosti, vse je povedal tako, kakor mu je na misel prišlo in s pravim imenom. Bil je zelo temperamentne narave in koleričnega značaja. Imel je zlato srce pod raskovo skorjo. Bil je silno dobrega srca in odprtih rok. Po navadi je vse razdal in večkrat ni imel niti novčica v žepu, ko je šel na Dunaj. Če ni mogel ljudem preskrbeti javne podpore, jim je pa dal iz svojega.

Tako je bil dr. Žitnik eden najbolj spoštovanja in priznanja vrednih politikov. Njegov delokrog je bil velik in njegova pridnost vzgledna. Zmeraj je bil na delu, zmeraj zaposlen. Dr. Žitnik je kot politik in kot narodni delavec se baval zlasti s podrobnim delom in je v tem oziru naravnost vzor ljudskega zastopnika. Pribiti moramo, da je ravno s tem neizmerno koristil ugledu S. S. S. Njegova smrt je naredila v vrstah katoliških kulturnih delavcev in politiko veliko vrzel in veliko praznoto.

Z njim je izginila iz naše politične javnosti markantna osebnost in čisto samosvoj originalni politik.

Dr. Žitnik, za Teboj se nam toži, za Teboj tožijo Tvoji zvesti volivci, Tvoji tovariši v deželnem in državnem zboru, za Teboj se toži tudi nam, urednikom, ki si nam bil tako vrl in priden sotrudnik kakor mravlja. Vsak dan je stala na uredniški mizi velika kuverta z Dunaja, to je bilo dr. Žitnikovo poročilo za list. Danes je miza prazna in na naše obraze je legla žalost.

Slava dr. Žitnikovemu spominu, naš narod pa ne pozabi nikdar plemenitega moža, ki je zanj delal in tudi v delu zanj umrl.

Burna otvoritev hrvaškega sabora.

Državnopravna opozicija obstruira. — Opozicija se po dolgem boju zlomi.

Zagreb, 27. dec. se je otvoril hrvatski sabor. Na Markovem trgu je bilo polno ljudstva zbranega. Častno službo je opravljala kompanija 53. pešpolka z zastavo. Ob 11. uri dopoldne otvori starostni predsednik starčevčanec Mileusić sejo. V svojem nagovoru izraža obžalovanje, da v saboru niso zastopane Dalmacija, Bosna in Istra in protestira, da je Ogrska preprečila, da Reka ni odposlala svojih zastopnikov. Obsoja komisarijat, ki se je naložil dinastičnemu in lojalnemu hrvatskemu narodu. (Radić se cel čas vsaja!) Končno zahteva finančno neodvisnost Hrvatske, da se madjarsko izrabljivanje konča. (Buren aplavz pri opoziciji!) Pavunić prebere protest proti temu, da Reka ni zastopana. Ahačić protestira proti komisarijatu in proti Cuvaju, ki ga Hrvatska globoko zaničuje. Protestira, da Reka v saboru ni zastopana in se v tem pogledu krši zakon. Koalicija bo imela to sanirati. (Klici: To ne spada k otvoritvi sabora!) Skandal je, da se hrvatsko kraljestvo škrtira, medtem ko se ustvarja Albanija. (Veliko odobravanje pri opoziciji.) Živela samostojna Hrvatska! Končno protestira še Radić glede reškega vprašanja. Predsednik predlaga, da gre deputacija po bana. Dr. Mile Starčević protestira proti imenovanju barona Skerleca za bana, ko niti hrvatsko govoriti ne zna,

Skerlec je zgolj eksponent madjarske državne ideje. (Dr. Horvat mu nekaj ugovarja.) Medtem gre deputacija po bana. Radić hoče nekaj govoriti, toda poslanci zapuste zbornico. Častna kompanija povesi pred banom zastavo in zaigra cesarsko himno. Baron Skerlec prebere kraljevi reskript, ki ga poslanci stoje poslušajo. V reskriptu se označuje kot nujno potrebno, da se finančna nagodba provizorično podaljša, na kar bo sabor izvolil regnikolarno deputacijo 12 članov, ki bo skupno z ogrsko deputacijo pretresala novo finančno nagodbo, kar bo seve delj časa trajalo. Sabor ima izvoliti tudi delegate v Pešto. Reskript napoveduje potem razširjenje občinske avtonomije in reformo občinske uprave sploh, ustanovitev narodnogospodarske sekcije deželne vlade, skrb za kmetijski stan, ureditev izseljeniškega vprašanja, organizacijo upravnega sodstva, policijskega kazenskega prava, zakon o gradbi in vzdrževanju cest, ureditev plač in penzij avtonomnega uradništva in učiteljstva, ureditev kongruie in justično ter advokatsko reformo. Poslanci zakličejo burno: »Živio kralj! Živio hrvatski kralj! Živio hrvatski narod!« (Radić dela medklice.) Za tem se izvolijo verifikacijski odseki. Predsednik nato izjavi, da se vrši prihodnja seja ponedeljek ob 10. uri in zapusti predsedniški sedež. Nastane velik šum. Medtem je bil sprejet predlog, da se seja vrši že ob 6. uri zvečer in sicer se ima izbrati predsedstvo. Ker ni več predsednika, prevzame predsedstvo

drugi najstarejši poslanec Tuškan od koalicije. Vsled tega nastane pretep med koalicijo in opozicijo. Persić (starčevčanec) hoče predsedniku izpodmakniti stol in mu vzame zvonec. Poslanec koalicije baron Rajačić ga udari v obraz, da mu oteče oko. Kraus od koalicije prime Hrvoja in ga vrže na tla. Rauer in Zatluka se tepeta. Babić in Mile Starčević se pripravata. Galerija deloma aplavdira koaliciji, deloma kliče: »Khuenovci!«, »Mažaroni!«, »Mameluki!« — Ob pol 6. uri zvečer je Mileusić zopet prevzel predsedstvo. Med strankami se vrše pogajanja. Verifikacijski odsek je svoja dela končal. Ker Mileusić seje noče otvoriti, izjavi kvešter, da bo predsedstvo prevzel Tuškan. Tuškan predsedstvo prevzame. Opozicija zažene zopet velik krik. Posamezni poslanci so prinesli s seboj avtomobilske piščalke. Hrvoj bije po klopih. Persić vpije. Mileusić ostane na predsedniškem mestu, toda Tuškan vodi sejo stoje pod njim. Med tem časom prebero referenti verifikacijskega odseka svoja poročila, katere večina vse sprejme. Vsi mandati se verifikirajo razun Hrvojevega (starčevčanec), Jankovičevega (unionist) in Radićevega, ki se označijo kot preporni. Opozicija kliče: »Mameluki!«, koalicija pa kliče: »Sabor bo delal!« Tuškan prekine sejo ob 9. ure zvečer. Ob 9. uri, ko se ima seja začeti, sedi Mileusić še vedno na predsedniškem mestu. Hrvoj toleče zopet po klopih. Tuškan da besedo dr. Popoviću. Opozicija mu ne da odgovoriti in piska na avtomobilske pi-

ščalke ter toleče s kovinast. rečmi. Ahačić in Frank imata činele. Frank jame toleči tudi na tamburin. Ko Tuškan zveni, zveni tudi Mileusić, kar se neštetokrat ponavlja. Klici: »To je cirkus, to ni sabor!« Ob 11. uri ponoči šum nekoliko poneha. Popović more govoriti in konča svoj govor ob četrt na 1. uro ponoči. Tuškan sejo zopet prekine. Ob tričetrt na 2. uro se seja zopet otvori. Tuškan dene na dnevni red izvolitev predsedstva in zapisnikarjev. Opozicija zopet začne šum s piščalkami, činelami in tamburini. Kljub temu se vrši glasovanje. Izvoljeni so: dr. Bogdan Medaković kot predsednik, dr. Pero Magdić in dr. Lukinić kot podpredsednika, vsi trije od koalicije. Zanje so glasovali tudi unionisti. Kot zapisnikarji se izvolijo: Dr. Simeonović, Jović in Wilder od koalicije in Zatluka od državnopravne opozicije. Mileusić zapusti predsedniški sedež. Opozicija mu priredi ovacijo, večina kliče: »Abzug!« »Smo se ga vendar iznebili!« Medaković sabor nagovori in naglašja, da naj bo sabor prost, a naj tudi dela. V zbornici je nastopil mir. Zagorac zahteva besedo, a je ne dobi. Izvolijo se odseki. Za listo odsekov glasujejo koalicionaši in unionisti soglasno. Odseki se imajo konstituirati danes (nedeljo) ob 4. popoldne. Nato pride Zagorac do besede, ki protestira proti nasilni konstituciji zbornice. Medaković ga zavrača. Predsednik končno poroča, da leže pred saborom sledeči zakonski načrti: o indenniteti do konca junija, o avtonomnem računovodstvu in o po-

daljšanju finančne nagodbe z Ogrsko za eno leto. **Sklep seje ob 3. uri ponoči.** Prihodnja seja ponedeljek dopoldne ob 10. uri.

Dnevne novice.

† DR. IGNACIJ ŽITNIK.

† **Kanonik dr. Ignacij Žitnik.** Zaradi štrajka v tiskarni smo morali vsa naznanila o smrti dr. Žitnika strniti v eno, ki je objavljamo na celi strani. P. n. doposiljatelj te oznanil naj nam blagohotno oprostite.

† **S. K. S. Z. prosi izobraževalna društva,** da se po zastopnikih in z zastavami udeležijo pogreba velezaslužnega ljudskega buditelja dr. Ignacija Žitnika. Zbirališče v sredo točno ob pol 3. uri popoldne na dvorišču Flegarjeve gostilne na Zaloški cesti.

† **Orli! Zveza Orlov vabi,** da se v največjem številu udeležijo pogreba drž. in dež. poslanca dr. Ignacija Žitnika. Zbirališče pred cerkvijo Sv. Petra v sredo točno ob 2. uri popoldne in sicer v kroju in orlovskimi zastavami.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeležijo z zastavo pogreba nepozabnega, požrtvovalnega dobrotnika in prijatelja obrtnega stanu drž. in dež. poslanca Msgr. dr. Ign. Žitnika. Zbirališče v sredo ob 2. uri popoldne v Rokodelskem domu.

× × ×

† **Zaupniki S. L. S. iz Notranjske,** ki se udeležijo v sredo pogreba blagopojnega kanonika dr. Žitnika, so prošeni, da se po pogrebu snidejo v »Katoliški tiskarni, prvo nadstropje. — Šusteršič, načelnik stranke.

† **Volitve načelnikov cestnih odborov.** Okrajni cestni odbor za sodni okraj Postojna je izbral za načelnika gosp. Antona Srebotnjak, posestnika in lesnega trgovca iz Predjame, za podnačelnika gosp. Franc Križaj, trgovca iz St. Petra, za sodgovornega odbornika pa gosp. Antona Krnel, župana v St. Petru. Predlagalo se je dež. odboru, da določi St. Peter za sedež okr. cestnega odbora. Tako se preseli starodavna liberalna posest iz Postojne, kateri naj slede po vrsti še druge. — **Volitev cestnega načelnikstva za tržiški sodni okraj** se je vršila v soboto 27. t. m. Izvoljen je bil za načelnika tržiški župan Franc Ahačič, za podnačelnika gosp. Lovro Aljančič, posestnik v Bistrici in sicer oba enoglasno. — **Okrajni cestni odbor za kranjski okraj** se je sešel minulo soboto in izvolil načelnikom deželnega poslanca gosp. Ivana Zabret iz Bobovka pri Kranju, namestnikom pa gosp. Frana Kuralta, gostilničarja v Kranju. Odbornikom, ki je poleg načelnika odgovoren in ima drugi ključ od blagajne, se izvoli gosp. Ivan Blagne iz Senčurja. Kot uradni sedež okrajnega cestnega odbora se določi občinski urad v Predosljih, seje se bodo pa vršile v Kranju. — **Pri konstituiranju cestnega odbora za škofjeloški okraj** je bil soglasno izvoljen načelnikom gosp. Jožef Hafner, župan v Škofji Loki.

† **Iz seje deželnega odbora kranjskega** dne 27. decembra 1913. Podeli se vseučiliška ustanova dr. Jak. Šile. Zakon o šolskem nadzorstvu se popravi v zmislu deželnozbornskega sklepa. Pritožbi c. kr. rudniškega erarja in Fr. Oswalda zoper proračun mestne občine Idrija se deloma ugodil in izdatki znižajo za 33.570 K.

† **Predrzen načrt nemškega Volksrata.** Na II. državni gimnaziji v Ljubljani se je pojavil nakrat hospitant koroški nemški suplent Arnold Gratze, ki ima nalog pri slovenskih urah se naučiti toliko slovenščine, da bi mogel pri skušnji iz slovenščine »zlesti skozi«. Ta mož je enkrat tako skušnje že poizkušal napraviti, pa takrat ni znal slovenščine niti lomiti. Sedaj pa je, kakor čujemo koroški deželni odbor, napravil velike ustanove za take suplente, ki naj bi se na slovenskih gimnazijah pridobili vsaj toliko slovenščine, kakor znani sodnijski kurzovci. Nemški »Volksrat« je napravil s tem kaj prozoren načrt: **Taki ljudje, ki niti slovenskih sklonov ne znajo, naj bi učili slovenščino na koroških srednjih šolah, odkoder naj bi izpodrinili vse slovenske profesorje.** To je tak nečuten nemški atentat, prihod suplenta Gratzeja na II. drž. gimnazijo, pa taka nepopisna nemška predrznost, da noben odgovor slovenskih zastopnikov v poklicanih zastopstvih ne bo preoster. Ali se preko vseh zastopstev sme v naše srednješolske utikati nem. »Volksrat« s pomočjo par njegovih vladnih dninarjev?

† **Čudni inženirji.** V »Edinosti« je priobčil kulturni inženir Gustinčič neko predavanje o električnih centralah, posebno z ozirom na kranjsko deželno centralo na Završnici. Čudili smo se veliki površnosti, s katero o važnih stvareh pri nas razpravljajo »strokovnjaki« a la Šuklje in Gustinčič. Gustinčičevo znanje o elektriki ne presega tega, kar mora vedeti srednješolec pred maturo: temu se tudi ni čuditi, saj elektrotehnika ni stroka gospoda Gustinčiča, kateri se je bavil v svojem študiju zlasti iz jarki, gnojem in travnik. Zato je tudi sklep Gustinčičeve »razprave« popolnoma njegovi izobrazbi primeren. On priporoča, naj bi se mesto elektrarne kupilo gnojil za barije. Prav: »Le čevlje sodi naj kopitar!« A o barjanski kulturi bodo govorili strokovnjaki za kmetijstvo, o elektrarnah pa — brez dovoljenja Šukljeta in Gustinčiča — strokovnjaki o elektrotehniki. Organizacija inženirjev naj bi pa vendar poskrbela, da je ne blamirajo pred vsem svetom taki elementi!

— **Umrl** je v Reinu pri Gratweinu dvorni svetnik dr. Karol Russ, star 62 let, bivši okrajni glavar v Kamniku in Logatcu, pozneje svetnik pri cesarskem namestništvu v Gradcu.

— **Prednica slovenskih šolskih sester** z glavnim sedežem v Mariboru č. m. Stanislava Voh potuje sedaj po ameriških Združenih državah ter obiskuje slovenske šole. Čez praznike se mudi v Jolietu.

— **Hotel na dražbi.** Na Bohinjski Bistrici se bo 16. januarja na dražbi prodajalo posestvo tukajšnjega hotelirja Matevža Piher, ki je v konkurzu. Hotel je na zelo pripravnem kraju, ima veliko sob, kupci dobrodošli ter je želeli, da pride v slovenske roke.

— **Umrli** je v Zagrebu Olga baronica Vraniczany, soproga veleposestnika barona Lujo Vraniczanya.

— **Proti žganjepisju.** Slep in gluhi bi moral biti, kdor bi hotel tajiti, koliko zla in nesreč povzroča v našem ljudstvu nesrečno žganje. Zato pa skrbite, da pride v roke najširših slojev knjižica: »Žganje«, ki jo je ravnokar izdala mariborska »Sveta vojska«. Stane samo 10 vin. komad, 100 komadov skupaj naročenih pa 9 K. Naroča se pri »Sveti vojski« v Mariboru.

Ljubljanske novice.

Ij **Velik Silvestrov večer v dverani Uniona** se prične na Silvestrovo ob 8. uri zvečer. Kdor bi želel za svojo rodino rezervirano mizo, naj se oglasi v veliki dvorani v sredo ob 6. uri zvečer.

Ij **Bivši mestni policijski nadzornik Jurko Javernik aretiran.** Ljubljansko deželno sodišče je te dni izdalo za bivšim mestnim policijskim nadzornikom Javernikom tirnico. Državno pravdnistvo ga obtožuje hudodelstva goljufije in drugih sleparskih dejanj — za policijskega nadzornika vse kaj bolj značilnega kot navadno vodiško sleparico. Govorilo se je, da je Javernik v Švici — bil pa je v Ljubljani na svojem stanovanju. Predvčerajšnjim se je pripeljal pred njegovo stanovanje izvošček, iz katerega so pa stopili detektivi. Kmalu nato pa so se odpeljali z bivšim policijskim nadzornikom v hišo pokore. Tako je zopet žalostno zašla ena najsvetlejših magistratnih zvezd.

Ij **Umrli** je v Leonišču gospa Magdalena Verderber iz Riega pri Kočevju.

Ij **Ljubljanski inženirji v Bitolju.** Bitoljski občinski svet je ustanovil poseben odsek za reguliranje mesta; za načelnika odseka je imenoval Ljubljancana inženirja Jožefa Skoberneta.

Ij **Gg. pevci »Ljubljane«** naj se blagohotno zbero danes točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Odbor.

Ij **Vsled današnjega snežnega meteža** je obrat električne poulične železnice prekinjen.

Ij **V zaporu se obesil.** Poročali smo, da je 27. let stari hotelski sluga Timotej Klenovšek svojo znanost vsled ljubosumnosti tako pretepel, da so jo nezavestno odpeljali v bolnico. Klenovška so predvčerajšnjim izročili deželnemu sodišču. Tu se pa njegova razburjenost ni podela, ampak je tako narastla, da se mu je skoro gotovo omračil um. Morda je celo mislil, da je svojo izvoljenko ubil, morda ni dobil pojasnila, da ni tako hudo — vse to je nanj tako uplivalo, da se je v zaporu obesil. Pazniki so nesrečnega mladeniča dobili mrtvega.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Fran Zajec, rejenc, 1 mesec. — Ivan Radovič, kaznični paznik v pok., 72 let. — Rokalijski Ritthiers, stotnikova vdova, 86 let.

Ij **Pretep med vojaki.** V noči od nedelje na ponedeljek okoli pol 2. ure se

je začel v gostilni na Sv. Petra nasipu št. 67 med vojaki 27. in 17. pešpolka prepir, ki se je kmalu razvil v tepež, pri kojem je bilo več vojakov poškodovanih. Steklenice in kozarci so frčali vse navzkriž. Tepež je bil tako ljut, da bi policija ne bila ničesar opravila in je morala priti iz šentpeterske vojašnice vojaška patrulja, da je napravila mir. Patrulja je sedem vojakov aretirala.

BEDA V AMERIKI.

Listi poročajo, da so tvorničarji v Severni Ameriki odpustili dozdaž okoli 50.000 delavcev med njimi veliko Slovencev in Hrvatov. Oni, ki so šli v Ameriko, ne da bi bili zadostili vojaški dolžnosti, ne najdejo podpore pri naših konzulatih, da bi si kaj odpomogli.

Telefonska in brzojavna poročila.

† DR. IGNACIJ ŽITNIK.

Dunaj. **Oficielna vest o smrti gosp. dr. Ignacija Žitnika** je dospela v parlament danes opoldne. Predsednik se bo rajnika spominjal začetkom jutrišnje seje. Slovensko-hrvatski klub je dobil od vseh strank v zbornici kondolenčna pisma povodom smrti svojega odličnega člana.

§ 14.

Dunaj. V današnji seji poslanske zbornice se je predsednik dr. Sylvester spominjal smrti finančnega ministra dr. Zaleskega. **Nato so Rusini nadaljevali svojo obstrukcijo s »stvarnimi popravki«.** Rusinski klub je sklenil, da obstrukcijo ustavi, ako stranke večine sklenejo izjavo, da je vlada kriva, da pogajanja med Poljaki in Rusini niso privedla do nobenega uspeha. Ker pa stranke večine tega ne morejo ali nočejo skleniti, je **§ 14. točev. Gosposke zbornice** je danes začela drugo branje postavbe o osebnodohodninskem davku in bo zakon sprejela v obliki davčne komisije gosposke zbornice, kar bo parlamentarni položaj le še poslabšalo.

HRVATSKI SABOR.

Zagreb. Današnja seja poteka dosti burno. Pravaši nadaljujejo obstrukcijo. Vrše se popravki, tičoč se zapisnika prve seje. Razprava traja od 2. popoldne dalje.

DEMONSTRACIJA NA DUNAJU.

Dunaj. V ljudski dvorani rotovža se je vršil večeraj socialnodemokratski shod zoper brezposelnost. Demonstranti so nato, pojoč delavsko pesem, pred parlamentom z različnimi vzkliki demonstrirali. Mnogobrojna policija ni imela prilike posredovati.

DIPLOMATIČNA IZPREMEMBA.

Dunaj. Španski poslanik marquis Herera je odpoklican in pride na njegovo mesto Castio-Casales.

HRVATSKI NAPISI NA ŽELEZNICNIH POSTAJAH.

Zagreb. 27. t. m. se je na tukajšnjem kolodvoru hrvatsko-madžarski napis odstranil in nadomestil s samohrvatskim.

PROCES PROTI RUSOFILNIM RUSINOM.

Marmoros - Sziget. Tu se je danes začel proces proti rusofilnim Rusinom, obtoženim veleizdaje. Dospelo je na razpravo veliko inozemskih žurnalistov, zlasti iz Rusije.

DALMATINSKI SABOR.

Zader. Dalmatinski sabor se skliče sredi januarja.

ZAROTA PROTI FERDINANDU.

London, 29. dec. »Daily Telegraph« poroča, da je bulgarski kabinet Ferdinandu svetoval, naj za nekaj časa Sofijo zapusti, **ker je policija odkrila proti njemu naperjeno zaroto.** Nadalje poroča, da je kabinet v vladarjevi odsotnosti nameraval izvesti državni preobrat, a je garnizija v Varni **pokorščino odpovedala.**

Sofija. V četrtek je prišlo v Sofiji do pouličnega boja med socialisti in njihovimi nasprotniki. **Več oseb je bilo težko ranjenih. Množica je začela pleniti.** Klicali so: »Doli s carjem! Živela republika!« Poklicalo se je vojaštvo. **Vojaki so pa pokorščino odpovedali,** češ, da ne gredo proti socialistom. Po dolgem času se je vendar s težavo mir napravil.

PASIĆ OSTANE.

Belgrad. Ministrstvo Pasić ostane na krmilu. Danes se imenuje novi vojni minister. Tudi skupščina se danes zopet zbere. V tajni seji bo Pasić podal važne izjave glede zunanjega položaja.

Belgrad. Kralj demisijske Pašičevega kabineta ni sprejel in Pašiča zagotovil svojega nadaljnega zaupanja.

VOJNE NABAVE SRBIJE.

Belgrad. Vlada je sklenila pogodbo s Kruppom, da se vse nove potrebščine srbske artilerije nabavi pri njegovi tovarni.

KRALJICA MILENA VEDNO SLABŠA.

Cetinje. Zdravstveno stanje kraljice Milene se je zelo poslabšalo. Laška kraljica Jelena je telegrafično poklicala k materi.

GRŠKA VOJNA MOČ.

Atene. Grčija postavi v vojski pet armadnih zborov, vsak po tri divizije, vsaka divizija tri polke, torej skupno 45 polkov. Število vsega moštva v bojnem času bo znašalo **400.000 mož.**

BEDA V KNEŽEVINI LIECHTENSTEIN.

Vaduz, 29. dec. Liechtensteinski deželni zbor je dovolil 50.000 K v podporo bednega kmečkemu stanu.

DEFICIT SVETOVNE RAZSTAVE V GENTU.

Gent, 29. dec. Deficit svetovne razstave v Gentu znaša 30 milijonov frankov.

TUDI NIZOZEMSKA GRADI DREADNOUGHTS.

Amsterdam. Vlada je sklenila zgraditi tri dreadnoughte in najeti posojilo 400 milijonov.

VESTI O RAMPOLLINI OPOROKI SO GOLA SENZACIJA.

Rim. Vse vesti, da je nekdo pravil oporoko kardinala Rampolle skril, da se je izdal ukaz, naj se zapre njegov komorin sluga in da kardinal ni umrl naravne smrti, so gola izmišljotina brez najmanjše podlage.

VIHARJI NA ČEŠKEM.

Praga. 27. t. m. so divjali na Češkem viharji. V češkem lesu je vihar napravil silno škodo. V Krkonoših hude sneži in mede, v mnogih vaseh je veter odnesel strehe.

SNEG IN VIHARJI PO FRANOSKEM IN ANGLEŠKEM.

Pariz. Vsled snežnih zametov je brzojavna in telefonska zveza z inozemstvom na mnogih krajih prekinjena.

London. Po celi deželi divjajo snežni viharji. V Liverpoolu je bilo morje tako razburkano, da so valovi veliko ladij iz pristanišča zagnali na odprto morje in jih mnogo poškodovali.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Trier. Dva vlaka sta v tunelu zadela drug ob drugega. Dva zavirača sta ubita, več železničarjev ranjenih, 14 vagonov razbitih.

VELIK POŽAR NA ŠPANSKEM.

San Sebastian. Velik požar je uničil gledališče, cirkus in veliko hiš.

PORTUGALSKI MONARHISTIČNI VODITELJI POBEGNILI IZ JEČE.

Iz Lizbone poročajo, da se je zarotnikom posrečilo iz vojaške ječe rešiti povzročitelje zadnje monarhistične vstaje med oporoksko posadko: generala Dirzja in osem sokrivih častnikov. Rešence je vzel na krov brazilski parnik »Cordes«, ki je sedaj že na poti v Rio de Janeiro.

Občni zbor društva slovenskih profesorjev

je vodil predsednik dr. Zmave, ki se spominja rajnega profesorja Pajka. Poroča o izdaji učnih knjig. Zdi se mu, da se recenzirajo slovenske knjige prestopo. Glede na delovanje v stanovskem oziru se je delo zavrlo. Obžaluje, ker se društvenih sestankov tovariši ne udeležujejo. Marsikateri se boji, da bi zato morebiti v nemilost ne prišel. Društvo mora ostati zavetišče vseh slovenskih profesorjev. Odpošlje se na predsednikov predlog udanostna izjava cesarju. Tajnikovo poročilo med drugim izjava, da se je ustanovila podružnica v Mariboru, da je imel odbor 12 sej. Število članov je od 220 na 212 padlo. Dr. Ilesič vpraša predsednika, kaj da misli ukreniti, ker je Straža v Mariboru objavila nek članek z ozirom na nek sestanek, o katerem se je reklo, da ostani tajno, kar se sklepa na njem. Sploh kaj hoče storiti predsednik v varstvo gospodov kolegov, ki se v časnihikih napadajo. Predsednik dr. Zmave: Posvetovali smo se o zadevi, a nisem vedel prave poti, kaj storiti. Popravek lahko v koš vržejo. Kako je to prišlo v

»Stražo«, ne ve. Dr. Ilešič: Moj ščit je čist pred vsem svetom. Nadalje želi več stanovske vzajemnosti. Odozbra, ker sili odbor stanovske zadeve v ospredje, a ne sme se tudi kulturno šolsko delo zanemarjati. Odpravimo sestanke po gostilnah. Priporočam proučevanje jugoslovanske literature. Graja, ker odbor ni sprejemal izletnikov dijakov z Juga. Če bi se jaz ne bil žrtvoval, bi bil lahko velik škandal nastal. Predsednik: Oficielno se odboru izleti niso naznanili. Vsiljevati se pa odbor noče. Splošna navada pri nas je, da se zabavlja, to naj bi prenehalo. Profesor Rabuza naglašja, da more biti naziranje o kulturi samo krščansko ali nekrščansko in kakšno stališče zavzema odbor nasproti izjavi nekega odbornika, ki je izjavil: »Katoliški shod je nekulturna prireditev!« Tej trditvi nasproti postavim trditve: »Katoliški shod je bil kulturna prireditev. Predsednik: Za stvari, ki se izven društva gode, ne more odbor odgovarjati. Vprašanja o kulturi ni rešil nihče (ravnatelj dr. Gnidovec: Protestiram!), tako, da bi bili vsi ljudje zadovoljni. Dr. Ilešič: Tisti, ki ni bil imenovan, sem bil jaz, ki pa faktično k odboru ne spadam. Odbor se blagajniško poročilo. Končno se še sklene, da se članarina poviša na deset kron letno; predlog odbora (po-

ročal prof. dr. Debevec) o ustanovitvi lastnega glasila se odkloni, pač pa sklene urediti redakcijo pri sedanjem stanovskem glasilu po načelih, ki jih je dr. Debevec obrazložil. Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen prof. dr. Zmavc, za blagajnika Maselj, za odbornike pa Kržišnik, Lederhas, Mazi, Vagaja; za revizorja pa Stritof in Pipenbacher.

NOVOLETNA URADNIŠKA IMENOVANJA PRI JUŽNI ŽELEZNICI.

V naših krajih so povišani in sicer v področju ravnateljstva finančne službe: višji revident je postal upravitelj namestnik Emil Mazi (Maribor). V okrožju prometne direkcije so povišani: naslov višjega nadzornika je podeljen postajenačelniku Francu Šusteršič (Ljubljana, glavni kolodvor). Naslov nadzornika je podeljen višjemu revidentu Emeriku Malaverh, prometni kontrolor (Trst). Višji revidenti so postali naslovni višji revidenti: Karel Gabriel, postajenačelnik (Divaja), Fr. Cvek (Opatija - Matulje), Jožef Gosliček (Trst); revidenti: Ivan Arhar (Beljak), Franc Potočnik (Ljubljana), Andrej Kneisel (Ljubljana), Ivan Poženel (Zalog); naslov tajnika dobila Rudolf Polini (Trst) in Alojzij Pregelj (Trst). — Adjunkti so postali revidenti: Iv. Pir-

nat in Karel Mandeljc (Ljubljana), Iv. Frišković (Trst), Karel Pavliček (Ljubljana), Kristjan Semič (Trst), Robert Herrisch (Postojna). Adjunkt statusa III. je postal revizor J. Strcelj (Trst). Sledeči asistenti so postali adjunkti: Viktor Hren (Zidani most), Rudolf Mink (Gorica), Matija Miklič (Ljubljana), Adolf Štefan (Maribor), Ivan Turk (Litija), Adolf Harbisch (Zidani most), Jožef Holeček (Celje), Alojzij Kavšek (Divaja), Karel Marzin (Beljak), Herman Novak (Radgona), Teodor Pilar (Beljak), Avguštin Lukačič (Maribor), Jožef Grile (Poljčane), Ivan Stopar (Sapjane), Julij Truska (Laze), Karel Petrovič (Bivio), Jožef Kobenz (Maribor), Artur Mihelič (Gorica). Definitivni so postali sledeči začasni asistenti: Ivan Zerko (Trbovlje), Ciril Vrančič (Brežice), Alojzij Lukanc (Spod. Dravograd), Leopold Semonig (Brežice), Alojzij Črnač (Zgor. Dravograd), Aloj-

zij Weber (Zalog), Franc Gorše (Zidani most), Friderik Komposch (Sp. Dravograd), Rihard Uhl (St. Peter na Krasu), Franc Šircelj (Trbovlje). Za provizorične asistente in uradniške aspirante so imenovani: Jožef Branjnik (St. Mišel), Friderik Heren (Hrastnik), Hijeronim Hvala (Trst), Ant. Jenčič, Alojzij Layrenčič (Marenberg), Friderik Perme (Donavitz), Rudolf Ramuš, Karel Regoršek (Brežje), Karel Šircelj (Opatija - Matulje), Ivan Sturm (Zagrad). Za stavbn. komisarja je imenovan stavbni adjunkt Slavoljub Mondecar (Kufstein), za stavbnega revidenta Albin Adlešič (Ljubljana). Za strojnega nadzornika je imenovan Ignacij Šega (Ljubljana).

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Klemenčeva ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinske kopeli.
Lastnik in vod. zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primer. A. kv. odd. dož. boln.

Potrjim srcem naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša preljuba hčerka, sestra oziroma svakinja

MARLENKA

danes ob 9. uri zjutraj v 19. letu starosti nenadoma v Gospodu zaspala. Pogreb drage rajnice bo v torek dne 30. t.m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Radečah. Radeče pri Zidanem mostu, dne 28. decembra 1913.

Dr. Alojzij Homan, Alojzija Homan, starši. Vida Krisper roj. Homan, Darinka Homan, sestre. Anton Krisper, vsak.

Brez vsacega posebnega obvestila.

Globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljani sin, brat, stric, svak i. t. d. gospod

Mugn. dr. Ignacij Žitnik

stolni kanonik, državni in deželni poslanec i. t. d., i. t. d.

v 56 letu starosti, previden večkrat s sv. zakramenti, sinoči ob 1/4 na 9. uro v Leonišču mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega rajnika se bo vršil v sredo dne 31. decembra ob 3. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Preblagega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. V Ljubljani, dne 29. decembra 1913.

Globoko užaljena rodbina Žitnikava

Voščene sveče — dražje!

Podpisani izdelovatelji voščenih sveč primorani smo **radi podražbe surovega čebelnega voska** ter **povišanih upravnih stroškov** povišati ceno izdelkom in stavimo **ново ceno svojim voščenim svečam** **jednotno** na

K 5.50 kila.

Če se pomisli, da se **cena** voščenim svečam **ni izpremenila celih 30 let** in da se je med tem vsako drugo blago podražilo za 20% in še več, je to povišanje cene skromno, ter v resnici vedno **komaj daje možnost, da se pridobi pri izdelovanju tega blaga spodoben zaslužek!**

Koncem decembra 1913.

I. Kopač
v Gorici.

J. Jagodnik
v Reki.

Franc Murn
Kandija pri Rudolfovem.

Oroslav Dolenec,

Fr. Šupevc,

Pavel Seemann,
v Ljubljani.

Janko Šink,

Karol Windischer,
v Kranju.

Gustav Murn
Rudolfovo.

Tužnim srcem naznanjamo podpisani slovenskemu narodu, da je sinoči ob pol 9. uri v Leonišču v Ljubljani umrl njegov vzorni sin in prvoboritelj

monsignore

dr. Ignacij Žitnik

papežev častni kamornik, stolni kanonik, knezo-škofijski konzistorijalni svetnik, drž. in dež. poslanec, odbornik „Kat. tisk. društva“, „Vzajemno-podpornega društva“, častni član mnogih kranjskih občin itd. itd

Pogreb velezaslužnega pokojnika bo dne 31. dec. ob 3. uri popol. iz Leonišča v župno cerkev Sv. Petra in nato na pokopališče k svetemu Križu. Slovesna maša zadušnica bo v stolnici dne 2. januarja 1914 ob 8. uri.

Pokoj njegovi plemeniti duši!

Slava njegovemu spominu!

Ljubljana, dne 29. decembra 1913.

Stolni kapitelj ljubljanski.
Odbor »Katol. tisk. društva.«
Načelstvo »Vzaj. podp. društva.«
Vodstvo izvrševal. odbora S. L. S.

Načelstvo »Hrvatsko-slovenskega kluba državnih poslancev.«
Klub dež. poslancev S. L. S.